

ฐานข้อมูลเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อมูลเกี่ยวกับศาสนสถาน

ลำดับ ที่	ชื่อ	หมู่ที่	ชื่อเจ้าอาวาส (ปัจจุบัน)	จำนวน พระสงฆ์	จำนวน สามเณร
๑	วัดศรีบังวัน	๘	พระครูอดุลขันตีพลากร (เจ้าคณะ ตำบลแม่ใจ)	๓	๔
๒	วัดสาลีแดนเมือง	๔	-	-	-

ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม/ประเพณี

ลำดับ ที่	ประเพณี/ วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วง เวลา	สถานที่ ปฏิบัติ
๑	ประเพณีบวงสรวง พ่อขุนงำเมือง	พ่อขุนงำเมือง เป็นกษัตริย์เมืองพะเยาองค์ที่ ๙ นับจากพ่อขุนจอม ธรรม ประสูติเมื่อพุทธศักราช ๑๗๘๑ เป็นราชบุตรของพ่อขุนมิ่ง เมือง สืบเชื้อสายมาจากท้าวจอมผาเรือง เมื่อพระชนมายุ ๑๔ ปี พระราชบิดาส่งไปศึกษาเล่าเรียนศิลปะศาสตร์เทพในสำนักเทพอิสี ตนอยู่ภูเขาดอยด้วน ๒ ปี จึงจบการศึกษา เมื่อพระชนมายุได้ ๑๖ ปี พระราชบิดาส่งไปศึกษาต่อ ขอถวายตัวอยู่ในสำนักสุกกันตฤณี ณ กรุงละโว้ (ลพบุรี) จึงได้รู้จักคุ้นเคยกับ พระร่วงเจ้าแห่งกรุงสุโขทัย สนิทสนมผูกไมตรีต่อกันอย่างแน่นแฟ้น ศึกษาศิลปศาสตร์ร่วมครู อาจารย์เดียวกันเป็นสหายกันตั้งแต่นั้นมา ทรงเป็นผู้ทรงอิทธิฤทธิ์ เช่นเดียวกับพระร่วงเจ้า เมื่อเรียนจบก็เสด็จกลับเมืองพะเยา ปี พุทธศักราช ๑๓๑๐ พระราชบิดาสืบพระชนม์ จึง ครองราชย์สืบแทน ตำนานกล่าวถึงพ่อขุนงำเมืองไว้ตอนหนึ่งว่า ทรงเป็นศรัทธาเลื่อมใสใน พระพุทธศาสนา ไม่ชอบสงคราม ปกครองบ้านเมืองด้วยความเที่ยงธรรม ผูกไมตรีจิตต่อประเทศราช และเพื่อนบ้าน ขุนเม็งรายเคยคิดยกทัพเข้าบดขยี้เมืองพะเยา พ่อ ขุนงำเมืองล่วงรู้เหตุการณ์ ก่อนแทนที่จะยกทัพเข้าต่อต้าน ได้ส่ง ไพร่พลให้อยู่ในความสงบ ส่งให้เสนาอำมาตย์ออกต้อนรับโดยดี เชิญขุนเม็งรายเสวยพระกระยาหารและเลี้ยงกองทัพให้อิ่ม ขุนเม็ง รายจึงเลิกการทำสงคราม แต่นั้นมา พ่อขุนงำเมือง จึงยกเมือง ปลายแดน ซึ่งมีเมืองพาน เมืองเชียงเคี่ยน เมืองเทิง และเมืองเชียง ของ ให้แก่พระเจ้าเม็งราย และทำสัญญาปฏิญาณต่อกันจะเป็น มิตรต่อกันตลอดไป	วันที่ ๕ มีนาคม ของทุกปี หนาว	ณ บริเวณ ลานพระ อนุสาวรีย์ พ่อขุนงำ เมือง อำเภอ เมือง พะเยา จังหวัด พะเยา
๒	ประเพณีบวงสรวง เจ้าหลวงคำแดง	ตำนานเจ้าหลวงคำแดงเป็นตำนานแพร่หลายในหลายจังหวัดทาง ภาคเหนือตอนบนดังปรากฏศาลเจ้าหลวงคำแดงกระจายอยู่ตาม จังหวัดต่างๆ อาทิ ถ้าเชียงดาว เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำปาง แม่ฮ่องสอนและน่าน ซึ่งศาลบางแห่งมีการประกอบพิธีกรรมเลี้ยงผี เจ้าหลวงคำแดงเป็นประจำทุกปี “เจ้าหลวงคำ กับเจ้าจอมเทวี” นี้ ตามประวัติหรือตามตำนานเดิม กล่าวว่า ก่อนที่ทั้งสองจะมาอยู่ดอยเชียงดาวและดอยนางนั้น ชะรอยว่านางจอมเทวี มีนิวาสสถานบ้านเมืองอยู่ทางทิศใต้ แต่จะ	ขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๓ ตาม ปฏิทิน จันทรคติ และสุริ ยคติ เป็น	ณ อนุสาวรีย์ เจ้าหลวง คำแดง บริเวณที่ว่า การอำเภอ แม่ใจ

ลำดับ ที่	ประเพณี/ วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วง เวลา	สถานที่ ปฏิบัติ
		<p>เป็นเมืองอะไรนั้นไม่ปรากฏชัด ส่วนเจ้าหลวงคำแดง เป็นราชโอรสของพระยาจำเมือง เจ้าผู้ครองเมืองพะเยา ซึ่งหลังจากพ่อขุนงำเมือง พ่อขุนเม็งรายมหาราชและพ่อขุนรามคำแหง ได้ร่วมกันสร้างเมืองเชียงใหม่แล้ว พ่อขุนรามคำแหงก็เสด็จกลับไปกรุงสุโขทัย พ่อขุนงำเมืองก็เสด็จกลับสู่เมืองพะเยา ส่วนพ่อขุนเม็งรายมหาราชก็เป็นกษัตริย์ครองเมืองเชียงใหม่สืบต่อไป</p> <p>ต่อมาอีกไม่นานนักพ่อขุนงำเมือง ก็สละราชสมบัติเสด็จไปประทับอยู่ที่เมืองเงิน ซึ่งปัจจุบันนี้ชาวบ้านเรียกกันว่าเมืองงาว จึงทรงให้พระราชโอรสขุนคำแดง (เจ้าพ่อหลวงคำแดง) อยู่รักษาการปกครองเมืองพะเยาแทนพระองค์ จากนั้นมาไม่นานนักก็มีข้าศึกเงี้ยวเข้ามาโจมตี และปล้นทรัพย์สินของประชาชน ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน เจ้าหลวงคำแดงจึงได้คุมทหารจำนวนหนึ่งพร้อมด้วยอาวุธทุกชนิดไปอยู่รักษาชายแดนป้องกันศัตรูจากเจ้าเมืองอื่นที่มักคุมทหารยกมาตีเมืองพะเยา ขณะที่เจ้าหลวงคำแดง พร้อมทหารเดินทางไปในั้นเป็นเวลาทีละวันคล้อยบายลงไปมาก ประกอบกับเจ้าหลวงคำแดงและทหารต่างก็เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าจากการเดินทาง จึงสั่งให้ทหารหยุดและจัดสถานที่พักผ่อน ณ ชายป่าท้ายบ้านแห่งหนึ่ง ประจวบกับเวลานั้นดวงอาทิตย์คล้อยต่ำลงจวนจะลับเหลี่ยมภูเขาแล้ว มีหญิงสาวคนหนึ่งซึ่งมีสิริร่างเลอโฉมวอบอัน ผิวพรรณผุดผ่องสวยงามน่าชมเชยเสียยิ่งนัก จะหาหญิงอื่นมาเทียบมิได้ในแคว้นนั้น เดินผ่านมายังค่ายที่พักของเจ้าหลวงคำแดง เมื่อสายตาของเจ้าหลวงคำแดงเห็นร่างของสตรีที่สวยงามซึ่งเข้าเช่นนั้น เกิดความคิดที่จะเข้าไปโอภาปราศรัยกับเธอเสียจริง เท่าไวดังใจคิดเจ้าหลวงคำแดงจึงย่างกรายเดินออกจากค่ายพักเข้าไปหาสตรีผู้นั้นพร้อมกับเอ่ยทักทายก่อน หญิงสาวหยุดเดินพร้อมกับหันมาตามเสียงที่กล่าวทัก ฉับพลันที่พบเห็นสายตาของหนุ่มสาวก็ประสานกันอย่างจิ้ง จนทำให้หญิงสาวเอียงอายและหลบสายตาของหนุ่มในที่สุดเจ้าหลวงคำแดงก็เดินตามหญิงสาวคนนั้นไปจนถึงสวนผักแห่งนั้น หญิงสาวคนนั้นจึงแวะไปเก็บผักพร้อมกับเจ้าหลวงคำแดง ขณะที่ทั้งสองหนุ่มสาวช่วยกันเก็บผักกลางพุดคุยหยอกล้อกันพลางอย่างสุขใจอยู่นั้น ตอนหนึ่งเจ้าหลวงคำแดงได้เอ่ยถามหญิงสาวขึ้นว่า “บ้านน้องสาวอยู่ไกลไหม” นางก็ตอบว่า “ไม่ไกลหรอก” หญิงสาวตอบพร้อมกับร่างนั้นก็หายวับไป ปรากฏเป็นกวางทองตรงพุ่มไม้ข้างหน้าและกวางทองก็วิ่งเหยาะ ๆ กลับไปทางค่ายพักของเจ้าหลวงคำแดง ส่วนเจ้าหลวงคำแดงพอเห็นอัศจรรย์เช่นนั้นถึงกับตกตลึงไปชั่วครู่หนึ่ง พอหายจากตกตลึงจึงออกวิ่งไล่กวดไปติด ๆ พลังปากก็ร้องตะโกนบอกแก่ทหารว่า “กวางทองวิ่งผ่านไปทางหน้าค่ายเราให้สกัดจับไว้” จนไปถึงค่ายแล้วเจ้าหลวงคำแดงก็จัดทหารพร้อมอาวุธครบ</p>	ประจำ ทุกปี	

ลำดับ ที่	ประเพณี/ วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วง เวลา	สถานที่ ปฏิบัติ
		<p>มือ ออกติดตามจับเจ้ากวางทองน้อยตัวนั้นไปเป็นเวลา ๓ วัน ก็ไล่จับกวางทองไม่ได้ พร้อมกับได้สั่งกำชับว่า ให้จับเป็นห้ามใช้อาวุธใด ๆ ทำร้ายร่างกายเจ้ากวางทอง</p> <p>ต่อจากนั้นเจ้าหลวงคำแดงพร้อมทหาร ก็ออกติดตามเจ้ากวางทองขึ้นไปทางเหนือแต่เจ้าหลวงคำแดงก็ไม่ลดละความพยายาม โดยนำทหารติดตามไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเจ้ากวางทองหายลับสายตา เจ้าหลวงคำแดงยังไม่หมดความมานะหมายจะจับกวางทองให้ได้ จนเวลาล่วงเลยไป ๑๐ กว่าวันก็ยังไม่พบกวางทอง คงเห็นแต่รอยเท้าเท่านั้น และในวันหนึ่งที่ปรากฏแก่สายตาของเจ้าหลวงคำแดงและเหล่าทหารทั้งหลายคือ คราบ ของนางกวางทอง ซึ่งได้กลับกลายร่างจากกวางมาเป็นมนุษย์ เพราะได้ลอกคราบไว้ข้างห้วยใกล้บ้านแห่งหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันคือบ้านสบคาบ (เพี้ยนมาจากคำว่าคราบ) หมู่บ้านแห่งนี้ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ไปประมาณ ๖ กิโลเมตร และเจ้าหลวงคำแดงก็ติดตามไปอีกจนไปพบร่างของเจ้ากวางทองที่กลับกลายเป็นหญิงสาวดังที่พบเห็นครั้งแรก ในป่าแห่งหนึ่ง อยู่ทางทิศตะวันออกของที่ว่าการอำเภอเชียงดาว ป่าแห่งนั้นมีชื่อว่า “ ดงเทวี ” ทันที้ที่เจ้าหลวงคำแดงตามไปพบ หญิงสาวเห็นดังนั้นจึงกลับกลายร่างเป็นกวางทองอีกครั้ง เจ้าหลวงคำแดงสั่งให้ทหารกระจายกำลังโอบล้อมเจ้ากวางทองไว้ พร้อมกับประกาศว่า หากใครปล่อยให้เจ้ากวางทองหลุดรอดออกไปตรงด่านของผู้ใด ผู้นั้นจะต้องถูกตัดหัว แต่ในที่สุดเจ้ากวางทองตัวนั้นก็หลุดรอดออกจากวงล้อมได้ พร้อมกับบอกว่า “หากข้าตามเจ้ากวางทองนี้ไปเกิน ๗ วัน ไม่เห็นข้ากลับมา ก็ให้พวกท่านกลับไปบอกพระราชบิดาของข้าทางบ้านด้วยและไม่ต้องเป็นห่วงข้าในเมื่อติดตามเอานางกวางทองตัวนี้มาไม่ได้ตั้งข้าเองก็จะไม่ยอมกลับบ้านเช่นกัน”</p> <p>เมื่อเจ้าหลวงคำแดง สั่งการให้ทหารเหล่านั้นเรียบร้อยแล้ว จึงออกติดตามนางกวางทองตัวนั้นไปทางตะวันตกซึ่งนางกวางทองมุ่งหน้าไปสู่เขาใหญ่ลูกหนึ่ง เป็นเขาที่ถ้าเชียงดาวปัจจุบัน ขณะที่เจ้าหลวงคำแดงติดตามนางกวางทองไปอย่างกระชั้นชิดนั้น นางกวางทองก็แปลงร่างเป็นหญิงสาวอีกครั้งหนึ่งแล้ววิ่งหายเข้าไปในถ้ำนี้ เจ้าหลวงคำแดงผู้ซึ่งมีความรักและเสน่หาต่อหญิงสาวเป็นทุนเดิมอยู่แล้วจึงได้เข้าไปในถ้ำเช่นเดียวกัน トラบเท่าทุกวันนี้ก็ไม่กลับออกมา และเป็นสิ่งสถิตรักษาถ้ำเชียงดาวอยู่จนราษฎรในหมู่บ้านปลูกสร้างศาลไว้ชื่อว่า “ ศาลเจ้าพ่อหลวงคำแดง ” และในวันใดเดือนใดที่เป็นนิมิตอันดี ท้องฟ้าปราศจากเมฆฝ้าตามประวัติกล่าวว่าจะปรากฏเป็นลูกกลม ๆ คล้ายกับพระธาตุพร้อมทั้งแสงสว่างลอยออกมาจากหลังดอยหลวงเชียงดาว แล้วเคลื่อนไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้เป็นเวลาประมาณ ๕ นาที ก็จะปรากฏมีเสียงดังคล้าย</p>		

ลำดับ ที่	ประเพณี/ วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วง เวลา	สถานที่ ปฏิบัติ
		กับเสียงปี่ใหญ่เกิดขึ้นพร้อมกับแสงสว่างนั้นหายไปเป็นสิ่งที่น่า อัศจรรย์ยิ่งนักซึ่งชาวบ้านมักพูดกันว่า “เจ้าหลวงคำแดงลั่นอะม็อก “ หรือนัยหนึ่งเรียกว่า “ วิญญาณของเจ้าหลวงคำแดงไปเยี่ยมบ้าน เกิดเมืองนอน		
๓	ประเพณีสืบชะตา ลำน้ำแม่ปืม ตานก้วยสลาก ชาวห้า และ บวงสรวงเจ้าพ่อ ขุนคำ	<p>ในสมัยโบราณจากการสังเกตของชาวบ้านเกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติในเรื่องของน้ำ ได้เกิดความ เชื่อจากการสังเกตว่าในทุกๆ ๓ ปี จะเกิดความแห้งแล้ง ๑ ปี ดังนั้นในปีใดที่เกิดความแห้งแล้งขึ้น ชาวบ้านจะรวมตัวกันจัดทำ พิธีต่างๆ เช่น ฟังเทศนาธรรมเรื่องพญาค้างคาก(คางคก) พิธีตานก้วยสลากชาวห้า (สลากก๊ต) ทำพิธีเลี้ยงผีขุนน้ำหรือ ประเพณีสืบชะตาแม่น้ำ ทั้งนี้ เพราะมีความเชื่อว่าถ้าหากประกอบ พิธีอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวแล้วสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ซึ่งประกอบ ไปด้วย รุขเทวดา เจ้าป่าเจ้าเขา จะดลบันดาลทำให้เกิดความอุดม สมบูรณ์ ฝนตกต้องตามฤดูกาล มีน้ำใช้ในภาคการเกษตรได้ตลอด ทั้งปี</p> <p>เจ้าพ่อขุนคำ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านที่ได้ปกป้องรักษา หมู่บ้านป่าตึงให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข ชาวบ้านจึงได้ร่วมกันจัดงาน ประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อขุนคำขึ้น ในวันขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๙ เหนือ เป็นประจำทุกปี ซึ่งในวันดังกล่าวจะมีการสืบชะตาลำน้ำแม่ และเทศกรรมพญาปลาจ๋อน (ปลาช่อน) และถวายเป็นทาน สลากชาว ห้า เพื่อขอ น้ำ ขอฝนให้ตกต้องตามฤดูกาลและพืชผลทางการ เกษตรอุดมสมบูรณ์ โดยใช้สถานที่ ณ ศาลเจ้าพ่อขุนคำ หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่ใจ</p> <p>ลำน้ำแม่ปืม เป็นแม่น้ำสายหลักที่หล่อเลี้ยงชีวิตประชาชน ตำบลแม่ใจ และตำบลใกล้เคียงในอำเภอแม่ใจ และอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ซึ่งลำน้ำแม่ปืมเป็นแม่น้ำที่เป็นต้นกำเนิดของอ่าง เก็บน้ำแม่ปืม ซึ่งปัจจุบันสามารถให้บริการส่งน้ำครอบคลุมพื้นที่ถึง ๕ ตำบล และไหลลงสู่หนองเล็งทรายซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำอิง ที่ไหลสู่กว๊านพะเยา ในอดีตที่ผ่านมาในวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๗ (ตรง กับวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๙ เหนือ) ของทุกปี ชาวนาในตำบลแม่ใจ จึง พร้อมใจกันจัดพิธีสืบชะตาลำน้ำแม่ปืมและตานก้วยสลากชาวห้า ซึ่งมีความเชื่อว่าจะดลบันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล มีน้ำ เพียงพอต่อการทำนา และไม่ให้เกิดอุทกภัย รวมทั้งเพื่อเป็นการ แสดงความกตัญญูต่อสายน้ำ และนับว่าเป็นกลวิธีอื่นหนึ่ง ที่สามารถชักจูงให้ประชาชนได้เห็นถึงความสำคัญของสายน้ำแห่งนี้</p>	วันขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๙ เหนือ เป็น ประจำ ทุกปี	อาคาร อเนก ประสงค์ (ศาลเจ้า พ่อขุนคำ) หมู่ ๘ ตำบลแม่ใจ อำเภอแม่ ใจ จังหวัด พะเยา
๔	วันมาฆบูชา	วันมาฆบูชา เป็นสำคัญวันหนึ่งของพระพุทธศาสนา เป็นที่รู้กันว่า เป็นวันเกิดพระธรรม ถือว่าเป็นวันที่พระพุทธเจ้า ได้ประกาศ หลักธรรมคำสอนของพระองค์ เพื่อให้พระอรหันต์ทั้งหลาย ที่มา ประชุมพร้อมกันในวันนั้น นำไปเผยแผ่	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔	ศาสนา สถานใน พื้นที่

ลำดับ ที่	ประเพณี/ วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วง เวลา	สถานที่ ปฏิบัติ
๕	ประเพณีวัน สงกรานต์	ประเพณีสงกรานต์ ถือเป็นประเพณีวันขึ้นปีใหม่ไทย ที่ถือปฏิบัติสืบเนื่องกันมาแต่โบราณ เป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่งดงามและฝังลึกเข้าไปในชีวิตของคนไทยมานาน มีการทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระ รดน้ำขอพรผู้สูงอายุให้อยู่เย็นเป็นสุข และกิจกรรมต่างๆ มากมาย	วันที่ ๑๒- ๑๕ เมษายน ของทุกปี	เทศบาล ตำบลรวม ใจพัฒนา
๖	วันวิสาขบูชา	การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนวิสาขะ หรือเดือน ๖ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวัน พระพุทธ เจ้าประสูติ ตรัสรู้ และเสด็จดับขันธปรินิพพานพุทธศาสนิกชนจะบำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน ปฏิบัติธรรมที่วัด รักษาศีล ไหว้พระ สวดมนต์ ฟังธรรม เวียนเทียน เจริญภาวนา ฯ	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖	ศาสนา สถานใน พื้นที่
๗	วันเข้าพรรษา	การเข้าพรรษาเป็นพุทธบัญญัติ ซึ่งพระภิกษุสงฆ์ ทุกรูปจะต้องปฏิบัติตาม หมายถึง การอธิฐานอยู่ประจำที่ไม่เที่ยวจาริกไปยังสถานที่ต่างๆ เว้นแต่มีกิจจำเป็นจริงๆ ช่วงจำพรรษาจะอยู่ในช่วงฤดูฝนที่มีกำหนดเป็นระยะเวลา ๓ เดือน มีประเพณีสำคัญที่ขาดไม่ได้เลย คือ ประเพณีหล่อเทียนเข้าพรรษาและประเพณี ถวายผ้าอาบน้ำฝน	วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘	ศาสนา สถานใน พื้นที่
๘	วันอาสาฬหบูชา	การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรก โดยการแสดงปฐมเทศนาโปรดพระปัญจวัคคีย์ ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน จนพระอัญญาโกณฑัญญะ ได้ บรรลุธรรม และขอ บวชเป็นพระภิกษุรูปแรกในพระพุทธ-ศาสนา จนถือได้ว่า เป็นวันแรกที่มีพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ครบเป็นองค์พระรัตนตรัย	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘	ศาสนา สถานใน พื้นที่
๙	วันเฉลิมพระ ชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ผู้ทรงประทานความรัก ความเมตตา และเสียสละความสุขส่วนพระองค์ ส่งเสริมอาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ได้จัดที่ไว้สำหรับลงนามถวายพระพร และมีการจัดกิจกรรม/โครงการเทิดพระเกียรติฯ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ รณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์พระราชกรณียกิจด้านต่างๆ การจัดนิทรรศการ ระดับองชาติตามสถานที่ราชการ อาคาร บ้านเรือน ทำบุญตักบาตรเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล ร่วมพิธีถวายพระราชสดุดี ฯ	วันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี	ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก รวมใจ พัฒนา (บ้านป่า ตึง)
๑๐	วันออกพรรษา	วันออกพรรษา หมายถึง วันที่พ้นจากข้อกำหนดทางพระวินัยที่ต้องอยู่ประจำที่ หรือในวัดแห่งเดียวตลอด ๓ เดือน พระสงฆ์ ได้ทำปวารณา เปิดโอกาสให้เพื่อนพระภิกษุว่ากล่าวตักเตือนเรื่องความประพฤติของตน เพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์ ความเคารพนับถือและสามัคคีกัน เมื่อออกพรรษาแล้วจะได้นำความรู้จากหลักธรรมและประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างพรรษาไปเผยแผ่แก่	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑	ศาสนา สถานใน พื้นที่

ลำดับ ที่	ประเพณี/ วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วง เวลา	สถานที่ ปฏิบัติ
		ประชาชน พุทธศาสนิกชนจะไปทำบุญทำทาน รักษาศีลและ ฟังธรรมเป็นกรณีพิเศษ		
๑๑	ประเพณีการ ทอดกฐิน	การทอดกฐิน คือ การนำผ้ากฐินไปวางไว้ต่อหน้าพระสงฆ์อย่างต่ำ ๕ รูป แล้วให้พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งที่ได้รับมอบหมายจากคณะ สงฆ์ทั้งนั้นเป็นเอกฉันท์ให้เป็นผู้รับกฐินนั้น การทอดกฐินในแต่ ละปีกำหนด ให้มีการจัดทอดกฐินขึ้นภายใน ๑ เดือน หลังวันออกพรรษา โดยวัดที่จะสามารถรับกฐินได้ ต้องมีพระภิกษุจำพรรษาโดยไม่ขาด พรรษาเลย แต่ละวัดสามารถรับกฐินได้ปีละ ๑ ครั้ง การ ทอดกฐินนั้น มีหลายประเภท ในพื้นที่ตำบลสระแก้วส่วนใหญ่จะ เป็นกฐินสามัคคี ที่มีเจ้าภาพร่วมกัน จะมีการตั้งคณะกรรมการเพื่อ ดำเนินการ แล้วมีหนังสือบอกบุญไปยังผู้อื่นด้วย	แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึง กลางเดือน ๑๒	ศาสนา สถานใน พื้นที่
๑๒	ประเพณีลอย กระทง	ลอยกระทง เป็นประเพณีที่ สำคัญ ได้สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ โดยมีความเชื่อหลาย ประการ เช่น แสดงความสำนึกถึงบุญคุณของแม่น้ำที่เราได้อาศัย น้ำกินน้ำใช้ การขอขมาต่อพระแม่คงคาที่ได้ทิ้งสิ่งปฏิกูลต่างๆ ลง ไปในน้ำ การสะเดาะเคราะห์ และสิ่งไม่ดีต่างๆ ให้ลอยตาม แม่น้ำไปกับกระทง และยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย	วันเพ็ญ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ) เดือน ๑๒	ในพื้นที่ เทศบาล ตำบลรวม ใจพัฒนา
๑๓	พิธีกรรมเกี่ยวกับ การแต่งงาน	พิธีกรรมเกี่ยวกับการแต่งงาน สมัยโบราณมีขั้นตอนต่างๆ หลาย ขั้นตอน เริ่มจากการเกี่ยวพาราสี การทาบทาม การสู่ขอ และการ แต่งงาน เมื่อขบวนเจ้าบ่าวไปถึงบ้านเจ้าสาวมักจะถูกปิดทาง ไม่ให้เข้าไป ต้องมีการจ่ายค่าผ่านทาง ญาติเจ้าสาวจะจูงมือ เจ้าบ่าวไปในห้องประกอบพิธี เมื่อได้มีการตรวจสอบสินสอด ทองหมั้นเรียบร้อยแล้ว จึงประกอบพิธีสงฆ์ ถวายภัตตาหาร แล้ว มีพิธีกรับหมอน เจ้าบ่าวมอบของขวัญให้เจ้าสาว เป็นอัน เสร็จพิธีและมีการเลี้ยงแขก ตกค่ำจะมีพิธีห้องหอให้คู่บ่าวสาว เรียกว่า “การเรียงสาดเรียงหมอน”	มีการดู ฤกษ์ยาม วันดี ได้ ตลอดทั้ง ปี	ส่วนใหญ่ จะจัดบ้าน เจ้าสาว หรือ สถานที่ ต่างๆ ตาม ความ สะดวก
๑๔	ประเพณีการบวช นาค	ตามประเพณีชายไทย อายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ จะต้องบวชทดแทน บุญคุณพ่อแม่ การบวชสมัยก่อนต้องบวชกัน๑พรรษาปัจจุบัน ระยะเวลาอาจจะน้อย เช่น ๗ วัน ๑๕ วัน ๓๐ วัน การบวชถือได้ ว่า ผู้บวชจะได้ศึกษาถึงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเพื่อจะ นำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีความอดทนอดกลั้น และเข้าใจโลก ธรรม	มีการดู ฤกษ์ยาม วันดี ได้ ตลอดทั้ง ปี	ศาสนา สถานใน พื้นที่
๑๕	วันธรรมสวนะ	“วันธรรมสวนะ” เรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า “วันพระ” หมายถึง การฟังธรรมของชาวไทยพุทธ เมื่อถึงวันธรรมสวนะ คือ วันขึ้น ๘ ค่ำ แรม ๘ ค่ำ และ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ แรม ๑๕ ค่ำ พุทธศาสนิกชน จะเตรียมอาหาร ผลไม้ เครื่องสักการะไปวัดเพื่อถวายแด่ พระภิกษุสงฆ์รวมทั้งรักษาศีล เจริญจิตภาวนา และฟังธรรมเทศนา	ทุกวัน ธรรม สวนะ	ศาสนา สถานใน พื้นที่

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.ฐานข้อมูลด้านการเกษตร

๑.๑ นายเต็ง อุตตะมา ประชาญ์ชาวบ้านด้านเศรษฐกิจพอเพียง (เลี้ยงกบ ปลูกพืชผักสวนครัว) หมู่ที่ ๖ ต.แม่ใจ



๑.๒ นายบุญทรวง ชุมปวน หมู่ที่ ๑ ต.แม่ใจ



๑.๓ นายสง ปั้นเงิน หมู่ที่ ๖ ต.แม่ใจ



๑.๔ นายเจริญ ปั้นเงิน หมู่ที่ ๖ ต.แม่ใจ



๑.๕ นายสิงห์ ปาดี หมู่ที่ ๗ ต.แม่ใจ



๑.๖ นายกฤษฎา สุขใจมิตร หมู่ที่ ๔



๗. นางสาวสุภาภรณ์ กัดประยูร หมู่ที่ ๖ ต.แม่ใจ



๘. นายอิทธิพล กำอินตา หมู่ที่ ๖ ต.แม่ใจ



๙. นายทา แก้วมูล หมู่ที่ ๖ ต.แม่ใจ



๒. ฐานข้อมูลด้านหมอพื้นบ้าน/แพทย์แผนไทย

ที่	ชื่อ สกุล	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ	หมายเหตุ
๑	นายหล้า ใจปิง	ปราชญ์ชาวบ้านด้านหมอพื้นบ้าน	หมู่ที่ ๔ ต.แม่ใจ	
๒	นางสาวสุขสันต์ พุแก้ว	ปราชญ์ชาวบ้านหมอพื้นบ้าน (นวดแผนไทย)	หมู่ที่ ๕ ต.แม่ใจ	
๓	นายรอด บุญเรือง	ปราชญ์ชาวบ้านหมอพื้นบ้าน (เป่ามะเร็งไขปลาค)	หมู่ที่ ๕ ต.แม่ใจ	
๔	นางตุ้ย เจริญทอง	ปราชญ์ชาวบ้านด้านนวดแพทย์แผนไทย	หมู่ที่ ๖ ต.แม่ใจ	
๕	นางเรื่อนทอง ยศแผ่น	ปราชญ์ชาวบ้านด้านนวดเพื่อสุขภาพ	หมู่ที่ ๖ ต.แม่ใจ	
๖	นายมูล กำวงศ์	ปราชญ์ชาวบ้านด้านหมอพื้นบ้าน	หมู่ที่ ๘ ต.แม่ใจ	

๓. ฐานข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม

ที่	ชื่อ สกุล	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ	หมายเหตุ
๑	นางจันทร์เป็ง ชุมวัน	ปราชญ์ชาวบ้านด้านศิลปวัฒนธรรม	๔๐ หมู่ที่ ๔ ต.แม่ใจ	
๒	นายบัญญัติษฐ์ ป้อมบ้านต้า	ปราชญ์ชาวบ้านด้านศิลปวัฒนธรรม/ช่างปั้นปูน	๑๖๕ หมู่ที่ ๕ ต.แม่ใจ	

ที่	ชื่อ สกุล	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ	หมายเหตุ
๓	นายบุญศรี หอมผล	ปราชญ์ชาวบ้านด้าน ศิลปวัฒนธรรม(พ่ออาจารย์)	หมู่ที่ ๕ ต.แม่ใจ	
๔	นายคำมูล วรรณรัตน์	ปราชญ์ชาวบ้านด้าน ศิลปวัฒนธรรม(พ่ออาจารย์)	หมู่ที่ ๕ ต.แม่ใจ	
๕	นายหล้า เมืองมา	ปราชญ์ชาวบ้านด้าน ศิลปวัฒนธรรม	๑๒๓ หมู่ที่ ๖ ต.แม่ใจ	
๖	นายศรีเอี่ยม ใจเที่ยง	ปราชญ์ชาวบ้านด้าน ศิลปวัฒนธรรม	๓๓ หมู่ที่ ๙ ต.แม่ใจ	

๔. ฐานข้อมูลด้านหัตถกรรม

ที่	ชื่อ สกุล	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ	หมายเหตุ
๑	นายบุญยืน วังอุทัยศรี	ปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรม	๓ หมู่ที่ ๔ ต.แม่ใจ	
๒	นางน้อย ปรีชา	ปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรม	๓๘ หมู่ที่ ๕ ต.แม่ใจ	
๓	นางวันเพ็ญ สุขใจมิตร	ปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรม/บายศรี	๕ หมู่ที่ ๔ ต.แม่ใจ	
๔	นางศรีนวล มอยบุญ	ปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรม/บายศรี	๒๔ หมู่ที่ ๕ ต.แม่ใจ	
๕	นายคำมูล สายน้ำเย็น	ปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรม	หมู่ที่ ๕ ต.แม่ใจ	
๖	นางฟองจันทร์ ปัญโญป้อ	ปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรม /ดอกไม้ประดิษฐ์	หมู่ที่ ๕ ต.แม่ใจ	
๗	นายโสภณ นิลประภา	ปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรม /สล่าดอกไม้ไฟ	หมู่ที่ ๕ ต.แม่ใจ	
๘	นายปืด ใจคำ	ปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรม	๑๒๔ หมู่ที่ ๖ ต.แม่ใจ	
๙	นายศรี อินตาใจยา	จักรสาน	หมู่ที่ ๘ ต.แม่ใจ	
๑๐	นายเชิด แก้วเรือง	ปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรม	หมู่ที่ ๙ ต.แม่ใจ	

๕. ฐานข้อมูลด้านดนตรีไทย

ที่	ชื่อ สกุล	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ	หมายเหตุ
๑	นายหล้า อ้ายดิบ	ปราชญ์ชาวบ้านด้านดนตรีไทย	หมู่ที่ ๖ ต.แม่ใจ	
๒	นายกอง อุตตะมา	ปราชญ์ชาวบ้านด้านดนตรีไทย	หมู่ที่ ๘ ต.แม่ใจ	
๓	นายสม บุตรฟอง	ปราชญ์ชาวบ้านด้านดนตรีไทย	หมู่ที่ ๖ ต.แม่ใจ	
๔	นายอ้าย คำนา	ปราชญ์ชาวบ้านด้านดนตรีไทย	หมู่ที่ ๖ ต.แม่ใจ	
๕	นายเป็ง เรือนเพย	ปราชญ์ชาวบ้านด้านดนตรีไทย	หมู่ที่ ๖ ต.แม่ใจ	

๖. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมู่ที่ ๘ ต.แม่ใจ



จัดทำน้ำหมักชีวภาพ เพื่อใช้กับพืชผัก ผลไม้ ในสวน





(นำเศษอาหารในพื้นที่เทศบาลตำบลรวมใจพัฒนาเป็นอาหารในการเลี้ยงปลา ไข่ หมู หลุม)





หมูหลุม